

Geitenhouderij op Bonaire

Met professionele ruwvoerproductie

17 augustus 2017, Bram Bos, Anne-Charlotte Hoes en
Francesca Neijenhuis

Agenda

Informeren over project 2017: gedragen plan van aanpak voor 'scenario 3'

- Achtergrond: projecten 2014-2016
- Activiteiten deze week (15 tot en met 21 augustus)

Bespreken

- Visie/reactie/aanbevelingen college
- Vervolgstappen

Situatie Bonaire

32.000 loslopende geiten die grazen:

- Verlies biodiversiteit
- Erosie
- Overlast (vraatschade, verkeer, diefstal)

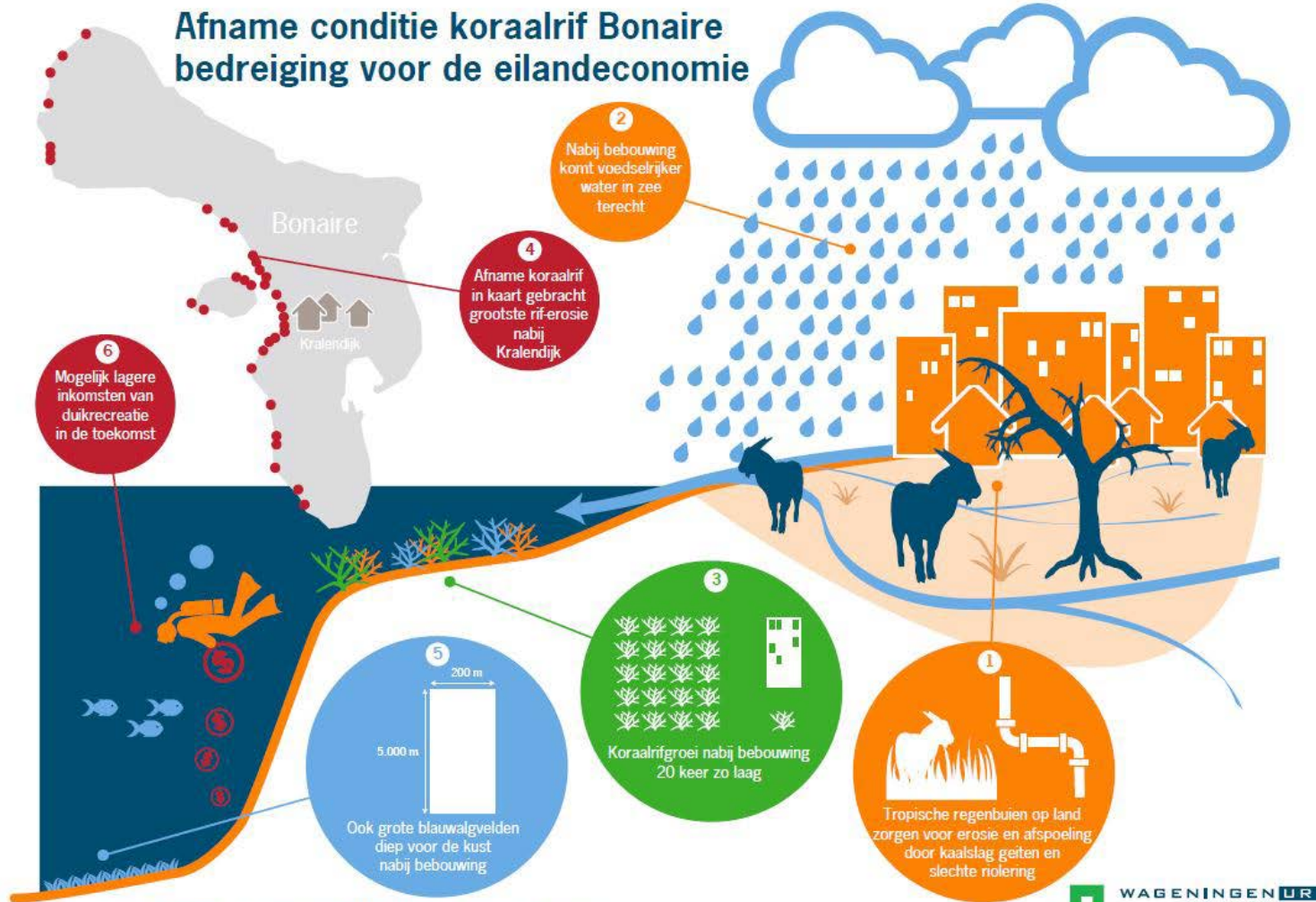
Projecten 2014, 2015 & 2016

- Telling geiten op Bonaire
- 2 bezoeken aan Bonaire (2015 en 2016)
- Ontwikkeling 3 scenario's
- Rapporten:
  - Geiten op Bonaire (geschiedenis en huidige situatie)
  - Professionele ruwvoerproductie en geitenhouderij op Bonaire

Resultaten zijn door Jan Jaap gepresenteerd aan en besproken met college

Geiten op Bonaire

BO Thema: Caribisch Nederland // Themacoördinator: Erik Meesters // Ontwerp: Renze van Och

'Scenario 3': geiten achter het hek

Onderwerpen scenario 3

Alle geiten achter de hekken vraagt om

- Ruwvoer, water
- Geitenmanagement, rasverbetering
- Vleesafzet (slacht, lamsvleesproductie, verkoop)
- Handhaving

Ruwvoerproductie

Water

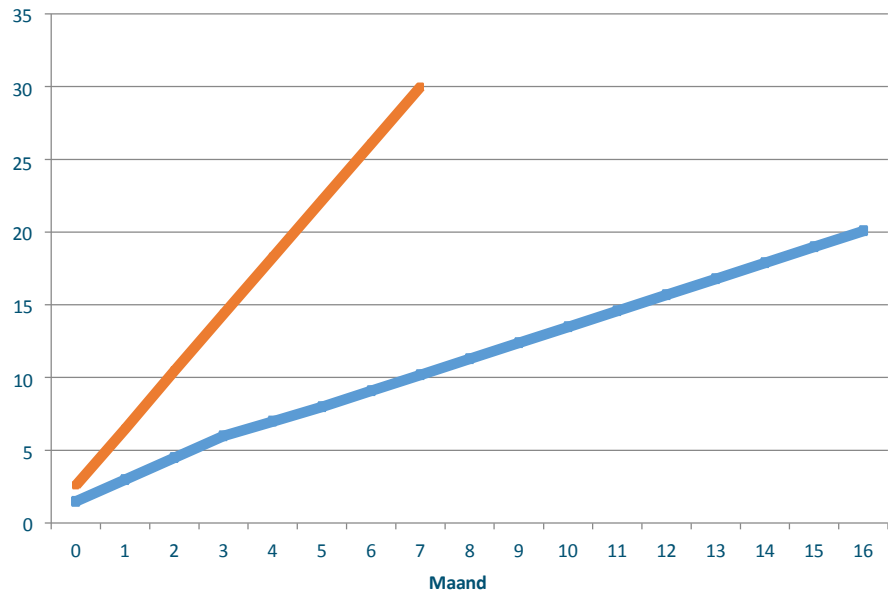

Geitenmanagement

Rasverbetering

Gewicht boer goat 75%

Gewicht lokale geit

Vleesafzet

Handhaving

Opdracht 2017: gedragen plan van aanpak

Product: een document wat een basis biedt voor bestuurlijk besluitvorming

- Iteratief proces voor ontwikkelen 'plan van aanpak'

PvA versie 0	PvA versie 1	PvA versie 2	PvA versie 3	Presentatie & besluitvorming	Afronding & rapportage
Mei-17	Aug-17	Sep/okt 2017	?		
NL	Bonaire / NL	NL	Bonaire / NL	Bonaire	NL
Vorbereiding WUR	WUR heeft gesprekken met OLB, RCN, EZ en lokale partners	WUR verwerkt gesprekken tot PvA versie 2	Lokale partners & WUR	Lokale partners	WUR

Weerstand tegen verandering

- Bestuurlijke dekking en mandaat is essentieel
  - Niet te verwachten dat de verandering 'vanzelf' van de grond komt
  - Verschillende type geitenhouders met elk hun eigen drijfveren, overtuigingen en angsten

Agenda deze week

Wo 16 Aug	Do 17 Aug	Vr 18 Aug	Za 19 Aug	Zo 20 Aug	Ma 21 Aug
Paul Hoetjes - <i>Kantoor RCN</i>	Henry Hambeukers - OM	Frank van Slobbe - <i>DRO Beleid</i>		Geen afspraken	Humphrey Figaroa - LVV
		Miguel Martis - <i>DRO Beleid</i>	Jan Janga - Bij hem thuis		Win Emerenciana <i>Punta Blanku Farm</i>
		Max Suart - IWA			
Willem van Hees - <i>El Mundo</i>					
Jaap van der Wel - <i>Krusada</i>					
	Bestuurscollege - <i>BC</i>	Joan Brewster - <i>Toezicht & Handhaving</i>	Groep van vier - Aletta Goat Farm		
Reynold Oleana - <i>OCW</i>					
	Bestuur KRIABON <i>Kriabon</i>				
			Efrain Amelia - Divi <i>Flamingo Hotel</i>		

Discussiepunten

- Kunnen jullie dit proces van harte ondersteunen?
  - Welke onderdelen 100%?
  - Waar zitten zorgen/aarzelingen?
- Hebben jullie nog belangrijke aanwijzingen en tips voor
  - Spreken van mensen/organisaties?
  - Het adresseren van onderwerpen?
  - Gevoeligheden & kansen?

Discussiepunten

- Zijn er randvoorwaarden/criteria vanuit het college die wij mee kunnen nemen in PvA (b.v. tijdspad, omvang, etc.)?
- Zijn er ideeën over lokale partners die uiteindelijk met dit PvA aan de slag kunnen gaan?
- Hoe ziet het besluitvormings/bestuurlijke proces eruit?
  - Wanneer eilandraad betrekken?
  - Welke stappen kan/gaat het college zetten de komende periode?